

Sædegaardene, blevne i Familien, hvorfor saa give nye Bestemmelser i saa Henseende? Og dog have vi jo allerede i Paragraphens første Led givet en ny Ret til de store Jordegodsbesiddere, saaledes at det nu lettere end tidligere staaer i deres Magt at binde Eiendommen i deres Familie, det vil sige, overføre den fra Fader til Søn ved Anvendelse af den testamentariske Frihed, som Paragraphen giver. Til nye conservative Elementer i det danske Samfund troer jeg ikke der trænges. Af store Fideicommisser have vi jo vistnok tilstrækkelig; Grundloven er idetmindste af den Mening, at det ikke vilde være skadeligt, om nogle af dem gik ud af Verden. Og at det ikke er nødvendigt at have fideicommissariske Baand, for at der kan bevares et Adelsaristokrati, et dygtigt Aristokrati i Landet, det har det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) udviklet saa smukt forleden Dag, at jeg ikke derpaa skal spille et Ord. Det ærede Medlem har mindet om, at før 1660 — jeg vilde sige før 1671, det Aar, da Grevernes og Friherrenes Privilegier blev givne — har ethvert slikt Baand været ufsendt i vort Samfund. — Jeg har talt om store Jord-eiendomsbesiddere, men jeg overseer derved slet ikke, at Paragraphen jo giver enhver Landeieendomsbesidder, naar han blot besidder 1 Td. Hartkorn, Berettigelse til at binde Eiendommen for sin Søn og at anmode Sønnen indstændig om ikke at glemme at oprette et lignende Testamente for sin Søn og saa fremdeles. Vi kunne altsaa ogsaa tænke os de smaa Eiendomme bundne i saadanne Fideicommissbaand; men jeg siger: Man vilde dog vistnok gjøre sig Illusioner, naar man troede, at Faren for ogsaa at faae mange smaa Fideicommisser just vilde blive betydelig. Nei, ved de smaa Fideicommisser ville alle de Mangler, som overhovedet flaae ved Fideicommissinstitutionen, fremtræde med fuld Styrke, og dertilblanding navnlig den Mangel, at Eiendommen ikke vil være istand til at skaffe sin Eier tilhørligt Underhold, idetmindste naar han ikke selv slider og slæber paa sin Eiendom fra Morgen til Aften, men s. Ex. forpagter den bort, i hvilket Fald Brødet jo maa deles mellem To. Det vil derfor være et meget væsent-

ligt Hensyn for Justitsministeren, naar der indkommer Begjæring om Confirmation paa saadanne Testamenter, da at undersøge, om Eiendommen, skjøndt den har den lovbestemte Størrelse, dog fortjener at bindes ved Fideicommissbaandet, saa man kan være fuldt forvisset om, at der vil Sagens egen Natur gjøre sin Magt gjældende, og at det i Fremtiden, ligesom det hidtil har været Tilfældet i det Hele taget, vil være de store Fideicommisser, som vor Retsforfatning vil komme til at kende. Hvad jeg her har sagt, skal jeg lade være tilstrækkelig med Hensyn til Principspørgsmaalet. Der er endnu saa overmaade mange Betragtninger, som i en saa vigtig Sag som denne paatrænge sig; men man maa begrænse sig, og jeg skal derfor lade det, jeg har anført, være nok om det store Hovedprincip.

Men jeg tillader mig dernæst at sige, at selv om man ikke anseer Principet for at være forkasteligt, selv om man iøvrigt meente at kunne gaae ind paa en saadan Lovbestemmelse, vilde det dog neppe være muligt at gaae ind paa den i den Simplicitet, hvori den her er udtalt i halvtredie Linie. Det er Arveforordningens § 28, som man i dens Almindelighed tænker paa at overføre paa vore Fordeindomme, men nu tillader jeg mig at gjøre den Bemærkning — det er vel Noget, der ikke er alle ærede Medlemmer her i Thinget bekendt, skjøndt det dog maa være ogsaa Andre bekendt end netop Jurister — at der ikke i vor hele Arvelovgivning findes nogen Paragraph, der har fremkaldt saa mange Processer og næsten aarlig lader Høiesteret afgjøre Tvivlsørgsmaal, som netop § 28 i Forordningen 21de Mai 1845. Hvilket er Retsforholdet, naar en Fader saaledes har lagt Baand paa sin Søns eller sin Datters Capital? Er Sønnen eller Datteren Eier, eller er han eller hun kun Fideicommissbesidder, medens den virkelige Arving er Familien eller den, til hvem Capitalen i sin Tid skal overføres? Tilhører denne Capital Sønnen eller Datteren paa den Maade, at den gaaer ind i Egtfællernes Fællesbo, naar Bedkommende gifter sig, og kunne, naar Skifte finder Sted, Egtfællernes Creditorer holde sig til denne Formue? Spørgsmaal af denne Natur dukke idelig op og kræve idelig Døm-